

Nr 197

Av herr **Stefanson m. fl.**, om höjning av anslaget till Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m.

(Lika lydande med motion nr 242 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, tionde huvudtiteln, föreslås under anslaget Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m. att förenämnda anslag skall för budgetåret 1964/65 utgå med 565 000 kronor. Beloppet innebär i förhållande till anslaget under innevarande år en nominell höjning med 80 000 kronor. Därtill kommer att för viss befattningshavare, vilken för närvarande uppbär lön ur nämnda anslag, föreslås extra-ordinarie anställning under institutets avlöningsanslag, i vilket fall ca 20 000 kronor inom anslaget frigöres för nya ändamål. Anslagsförstärkningen uppgår sålunda enligt propositionen till 100 000 kronor.

I sin petitaframställning hemställer styrelsen för statens institut för hantverk och industri, att anslaget höjes med 550 000 kronor. Härvid avses 75 000 kronor för allmänt ökade löne- och pensionskostnader m. m., huvudsakligen av automatisk karaktär, delvis sammanhängande med beräknat ökade lönekostnader genom 1964 års lönerörelse, 200 000 kronor för uppräkning av anslaget i proportion till den stegrade verksamheten, 75 000 kronor för nya aktuella verksamhetsuppgifter samt 150 000 kronor för medel reserverade för oförutsedda utgifter vid verksamhetsnedgång m. m. Sistnämnda belopp, som föreslås vara ett engångsanslag, vars disposition skall bestämmas av Kungl. Maj:t på förslag i varje särskilt fall av institutet, motiveras av institutets särskilda finansiella organisation, som bygger på att institutet är i hög grad självbärande genom inkomster av kurs-, provnings- och rådgivningsavgifter m. m.

Departementschefens förslag innebär, att institutet beträffande löpande driftmedel tillföres en höjning med ett belopp om 30 000 kronor som stöd för viss särskild verksamhet på sågverksområdet, för vilken verksamhet emellertid tidigare under en lång följd av år anslag med 50 000 kronor beviljats från stiftelsen Centralfonden för anställda inom skogsindustrien. Efter utgången av innevarande budgetår kommer sagda anslag icke längre att utgå. Övrig höjning, som föreslås för institutet, 50 000 kronor, har i statsverkspropositionen hänförs till de medel inom anslaget, avsedda för extra ordinära situationer, som endast får disponeras efter Kungl. Maj:ts bestämmande på förslag av institutet och som av styrelsen för institutet

begärts utgå med 150 000 kronor. För mer eller mindre automatiska kostnadsökningar, främst lönekostnader sammanhängande med den allmänna lönenivåns höjning, och för institutets stegrade verksamhet i allmänhet samt för nya verksamhetsuppgifter föreslås icke några medel anvisade. Förenämnda förhållande måste anses vara synnerligen otillfredsställande. Institutet har under de senaste årens anslagsgivning vad avser automatiska kostnadsökningar och kraftigt stegrad verksamhet i mycket ringa grad kommit i åtnjutande av någon höjning av sitt kursanslag. För nya aktuella verksamhetsuppgifter har icke funnits något anslagsstöd.

Anslagets totalbelopp kan, såsom tidigare i olika sammanhang framhållits, på långt när icke anses stå i rimlig proportion till den synnerligen stora verksamhetsökning, som institutet under de senaste 5—6 åren kunnat uppvisa. Följden har blivit, att det grundstöd för verksamheten, som anslaget skall anses utgöra, blivit relativt sett mycket mindre än tidigare. Samtliga speciella arbetsområden, såväl äldre som nyare, har härigenom tillförts ett allt mindre ekonomiskt stöd. Med hänsyn till de verksamhetsuppgifter, som enligt instruktion åligger institutet och vilka kräver nya initiativ och vägledning för yrkes- och näringslivets folk av institutet, måste det också anses vara mycket anmärkningsvärt, att en alltför snäv medelsram skall förhindra påbörjandet och utförandet av sådana mycket aktuella arbetsuppgifter, beträffande vilka uttalade behov inom näringslivet föreligger. Detta understrykes ytterligare av den tekniska och ekonomiska situation, som är rådande, särskilt vad beträffar hantverk och mindre industri.

Beträffande anslagets belopp i relation till den bedrivna verksamheten har statsmakterna visserligen icke förbundit sig att mer eller mindre automatiskt följa en viss bestämd norm. Dock torde det ligga i sakens natur, att vid mera väsentliga relationsförändringar en justering av anslaget kommer till stånd för att garantera den nödvändiga stabiliteten i institutets verksamhet. Därest verksamheten över en viss marginal blir beroende av inkomster, som icke med säkerhet kan beräknas, kommer institutets handlande och möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter att väsentligt försämrats. Bl. a. uppstår svårigheter att till verksamheten kunna knyta personal, särskilt tekniska specialister, därest tillfredsställande löne- och anställningsvillkor icke kan erbjudas. Mycket stora svårigheter i detta avseende föreligger redan med de vidsträckta personalåtaganden, för vilka institutet till följd av verksamhetsstegringen har att svara inom ramen för sin nuvarande budget för kursverksamheten.

En mera genomgripande anpassning av anslagets belopp till verksamhetsomfattningen synes icke ha skett på flera år. En procentuell beräkning giver vid handen, att under budgetåret 1953/54 anslaget svarade för ca 31 % av kostnaderna över detsamma och att denna siffra i stort sett uppehållits till år 1956, efter vilken tidpunkt en kraftig alljämt fortgående

verksamhetsstegring inträffat vid institutet. Före år 1953 hade procent-siffran varit högre. Relationssiffrorna anslag och utgifter utgjorde där-
emot för budgetåren 1957/58 23,5 %, 1958/59 20,2 %, 1959/60 17,7 %, 1960/
61 16,0 %, 1961/62 15 % och 1962/63 14 %, sålunda en kontinuerlig mins-
ning. Genom i statsverkspropositionen föreslaget i realiteten oförändrat
anslagsbelopp kommer relationstalet förvisso att ytterligare minska. Totalt
förbättras nämligen icke den ekonomiska situationen genom den föreslagna
anslagshöjningen 30 000 + 20 000 kronor, då motsvarande belopp tidigare
utgått från annat håll samt de ytterligare 50 000 kronorna är knutna till
ev. inträffade särskilda extra-ordinära förhållanden.

Att den omfattande verksamhetsökningen vid institutet svarat mot ett
starkt behov inom näringslivet är ostridigt. Deltagarantalet i institutets kur-
ser samt antalet rådgivningsuppdrag vittnar härom. Den tekniska utveck-
lingen har även medfört, att institutets kurser blivit väsentligt mera avan-
cerade och i många fall mera grundliga än tidigare. Kostnaderna för lärare,
undervisningsmateriel och administration har härigenom blivit relativt hög-
re. Den ambulerande kursverksamheten har på begäran av yrkesmän ute i
landsorten också kraftigt ökat, vilket medfört ytterligare kostnader. Insti-
tutet anser det också vara synnerligen angeläget att främja en kursverk-
samhet ute i landet. De ökande utgifterna och den sjunkande statsanslags-
procenten har framtingat allt högre kursavgifter, och dessa måste nu anses
ha nått en sådan höjd (150—250 kronor per vecka) att ytterligare höjning
är orealistisk. Institutets förutsättningar att i framtiden kunna fullgöra sina
arbetsuppgifter kan allvarligt försämrats, därest icke anslaget justeras upp,
så att det mer än för närvarande motsvarar verksamheten över detsamma.

Allmän uppfattning torde råda, att fortbildnings- och rådgivningsbehovet
inom den del av näringslivet, som institutet i första hand har att inrikta
sig på, i dagens läge kräver ytterligare insatser från institutets sida. Särskilt
torde också institutets tekniska informations- och försöksverksamhet bära
intensifieras. Institutet har i sina riksdagspetita berört denna fråga och här-
vid framfört motiverade önskemål om att bl. a. den tekniska upplysnings-
och rationaliseringsverksamheten inom hantverk och mindre industri vä-
sentligt breddas och intensifieras. I detta avseende ansluter institutet till
tidigare motioner och offentliga uttalanden från olika håll.

Med anledning härav och med åberopande av vad som ovan i övrigt an-
förts hemställs,

att riksdagen måtte till Statens institut för hantverk och
industri: Bidrag till kursverksamheten m.m., för budgetåret
1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 665 000 kronor i stället
för i statsverkspropositionen föreslagna 565 000 kronor, vilket

realiter skulle i förhållande till innevarande budgetår innebära en höjning av anslaget med 100 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1964

Stig Stefanson

Gunnar Wallmark

T. V. Mattsson

Harry Carlsson

Holge Ottosson

Erik F. Petersson